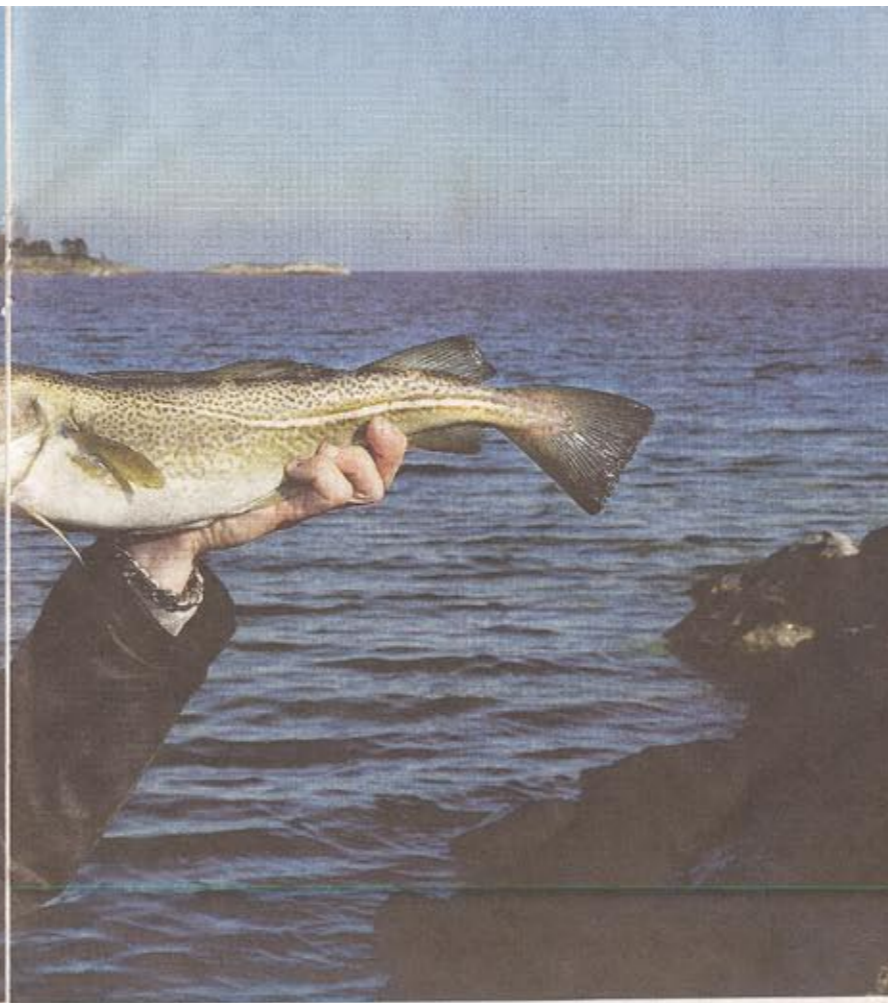

Torskarna står nere i bottenhålorna och lurar i jakt på simpur. När vi upptäckte det här stället försökte vi hålla det hemligt, men

snacket sprider sig ju ganska snabbt, säger sportfiskaren Andreas Wetterhall som växte upp under den torskfattiga perioden på 1990- och början på 00-talet.

FOTO: TOMAS ÖNEBORG

Sverige stödjer dumpningsförbud

FISKEPOLITIK Torsken är på väg tillbaka i Östersjön efter krisåren. Sverige stödjer nu linjen i EU om dumpningsförbud för att komma åt snedfördelningen mellan unga och gamla fiskar, men yrkesfiskarna menar att reglerna kommer för tidigt.

NYNÄSHAMN För fyra år sedan var det ingen som trodde att det gick att fånga en torsk med kastspö i Östersjön. Andreas Wetterhall har barnen varannan vecka, de udda veckorna står han med stövlarna i durken på en tilltygad plastjolle och svänger spöet som en marschpinne. Trots att han tävlingsfiskat sedan barnsben dröjde det fram till 2008, samma år som han blev landslagskapten i isfiske, innan han fick sin första östersjötorsks.

–Det var bara någonting som äldre sportfiskare berättade om när jag växte upp. Det kändes helt överkigt när jag fick upp den första egna. Nu får jag ungefär en torsk i timmen, säger han. I dag kan torsken i Östersjön dra en första lättadens suck efter krisåren under mitten av 00-talet. Räddningen blev en förvaltningsplan för torsken från 2006. Där regleras hur många ton som får dras upp varje säsong, i år ligger

1,8 meter kan en fullvuxen torsk bli.

4 olika torsk- underarter har noterats: atlant-torsken, östersjötorsken, stillahavstorsken och uvak.

Källa: Nationalencyklopedin

den svenska siffran på omkring 14 000 ton. Men samtidigt tvistar nu yrkesfiskarna med Havs- och vattenmyndigheten om nya åtgärder för att torskbestånden i Östersjön ska växa ännu bättre.

Problemet bottnar i hur kvotsystemet är uppbyggt: kvoterna reglerar endast fisken som tas i land, därför kan fiskefartygen slänga tillbaka död fisk som inte säljer lika bra. Resultatet blir att fartygen återvänder fullastade med enbart de stora torskarna. Från och med årsskiftet 2013 blir det förbjudet för fiskare i Skagerrak att dumpa delar av fångsten. Sverige stödjer nu linjen om att införa ett liknande dumpningsförbud i Östersjön från och med 2015.

Tanken är att förbudet ska tvinga yrkesfiskarna att anpassa redskapen för att bara ta upp den fisk de vill ha från första början. –Det är dels en moralisk fråga, att det är dumt att slänga fisk överbord i onödan. Dels handlar det om att när man dödar små fiskar i onödan så hinner de inte växa upp och bli stora, säger Joakim Hjelm, enhetschef på Havs- och vattenmyndigheten.

Under de senaste decennierna har den skäggiga fisken nämligen åkt bergochdalbana i statistiken. Under 1980 låg torskbeståndet på runt 700 000 ton. Anssi Lehtevä, sportfiskekonsulent på Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund minns hur nybörjare drog upp torsk från kajerna i Stockholms ström.

–Det var en folkfest som kunde jämföras med strömmingsfisket. Gemene man kunde få finfin matfisk med helt vanligt spinnfiske. På den tiden var det torsk i mängder överallt, säger han.

Därefter började det gå sakta ut. Torskkrisen kom på agendan och blev en fråga i valrörelsen 2002. Fyra år senare uppmättes slutligen bottenrekordet på 66 000 ton. Sedan förvaltningsplanen har beståndet klättrat uppåt till dagens 200 000 ton. Samtidigt finns det ett problem som inte syns i statistiken över hur många ton som simmar runt i djupen. Enligt både Naturskyddsföreningen och Havs- och vattenmyndigheten finns en snedfördelning mellan små och stora torsk.

Det var en rejäl förvaltningsmiss. Man överfiskade bestånden så till den milda grad att de kollapsade.

Anssi Lehtevä, sportfiskekonsulent.

” där ungdomarna är i en stor majoritet.

Snedfördelningen blir ett problem eftersom unga fiskar inte förökar sig i samma utsträckning som stora.

Men även här skulle ett dumpningsförbud leda till bättre ba-

lans, anser Havs- och vattenmyndigheten. Snedbalansen uppstår när yrkesfiskarna plockar ut de stora torskarna ur näten och slänger tillbaka de små, något som bli omöjligt med ett förbud.

Frågan är uppe för förhandling i EU, eftersom fiskeregler förhandlas fram internationellt. Svenska fiskares riksförbund stämmer in i att ett dumpningsförbud är motiverat, men tycker däremot att den föreslagna tidsramen är för snäv.

–Då får man en situation där fiskaren inte kan optimera sin ekonomi, säger Henrik Svenberg, ordförande, Svenska fiskares riksförbund.

Men om det kan motverka en snedfördelning?

–Den kommer man runt med tekniska lösningar. Låt oss ha en övergångstid och ta fram någonting lämpligare, säger Henrik Svenberg.

Andreas Wetterhall, som till vardags driver en fiskaffär i Stockholmsförorten Fruängen, går steget längre än Havs- och vattenmyndigheten och köper av försiktighetsskäl inte ens i östersjötorsks till butiken.

–Därför att jag vill ha den kvar. Om folk börjar efterfråga östersjötorsks så kommer industrin att trycka på för högre fångstkvoter. Det finns en risk för att den tar slut igen. Ge i stället torskbestånden tio år till att fortsätta växa, det vore spännande att se vad som händer.

ERIK PAULSSON RÖNNBÄCK
erik.paulsson.ronnback@svd.se

Vad gäller saken?

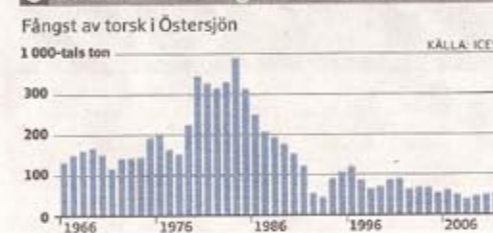
Torsken är tillbaka i Östersjön efter krisåren i mitten av 2000-talet, och Naturskyddsföreningen ger nu grönt ljus till att välja Östersjötorsken vid frysdisk. Men torskbeståndet tampus fortfarande med

en snedfördelning mellan små och stora fiskar. **2015** vill Havs- och vattenmyndigheten se ett dumpningsförbud av fisk i Östersjön, så att fiske-

fartygen inte maximerar kvoterna med den stora torsken som är lättare att sälja.

Svenska fiskares riksförbund vill däremot ha mer tid på sig för att utveckla fångstteknik.

Så har torskfångsten minskat

Rödlistade fiskar

2000 svenska djur- och växtarter, drygt varav 19 fiskar – räknas som hotade i någon form. **Det viktigaste kriteriet** för att hamna på

Sveriges Lantbruksuniversitetets rödlista är att arten minskar i antal, men det är tillräckligt om arten har ett litet grundbestånd eller bara finns på några få platser i landet. Källa: SLU

Hälleflundra (Hippoglossus hippoglossus)	Kolja (Melanogrammus aeglefinus)	Ål (Anguilla anguilla)
STARKT HOTAD	STARKT HOTAD	AKUT HOTAD